

Prato della Valle

To największy plac miasta, drugi co do wielkości we Włoszech (ok. 9 ha). Pierwotnie były to tereny podmokłe. W średniowieczu odbywały się tu m.in. jarmarki i przedstawienia teatralne, w 1596 r. przeniesiono targi z Piazza del Santo. W 1767 r. miasto przejęło plac od klasztoru. W 1775 r. gubernator Padwy Andrea Memmo, którego posąg (nr 44) znajduje się na placu, zainicjował projekt przebudowy, ale nie został ukończony w tej wersji. Plac zrewitalizowano na przełomie XX i XXI w.

Wyspę Memmia (w centrum, ok. 2 ha) otacza kanał w kształcie elipsy, prowadzą na nią 4 mosty. Po obu stronach kanału stoi 78 posągów z lat 1775–1838 – 40 w pierścieniu zewnętrznym (o obwodzie ok. 570 m) i 38 w wewnętrznym. Wykonali je z kamienia z Vicenzy różni artyści. Przedstawili tak znane osoby związane z Padwą, jak m.in.: Andrea Mantegna (21), Ludovico Ariosto (27), Francesco Petrarca (35), Galileusz (36), król Gustaw Adolf (60). Jedyłą kobietą jest tu poetka Gaspara Stampa, której popiersie umieszczono u stóp Andrei Briosco (85).

Fot. Jolanta Pol

Kanał południowy

W czasach rzymskich i we wczesnym średniowieczu obszar był znany jako *Campo di Marte* lub *Campo Marzio* (Pole Marsowe, gdyż urządzano tu parady wojskowe), potem *Valle del Mercato* (od targów) i *Prato di Santa Giustina*. Obecną nazwę odnotowano w XII w.

Antonio Canova jest autorem posągu Giovanniego Poleniego (nr 52, oryginał w Musei Civici). Posąg Canovy (68) i 21 innych wykonał Giovanni Ferrari.

Papież Eugeniusz IV

Antonio Canova z popiersiem prokuratora Antonio Capello

Papież Pius VI

Pierzeja północna placu

Fot. Jolanta Pol

Pomniki Stefana Batorego (76) i Jana III Sobieskiego (75) sfinansował Stanisław August Poniatowski. Ci królowie nie studiowali w Padwie.

Kanał wschodni, figury Batorego (76) i Sobieskiego (75)

Stefan Batory

Jan III Sobieski

Fot. Jolanta Pol

Posąg Antenora z Troi (2), legendarnego założyciela Padwy, ufundował Andrea Memmo, którego pomnik (44) stoi przy moście.

Pomnik Memmo (44), autor Felice Chiareghin (1794), kobieta przy nim w antycznym stroju symbolizuje Padwę

Architekt Antonio Diedo (1), autor Felice Chiareghin, 1795

Andrea Memmo (44)

Fot. Krzysztof Pol

Palazzo Angeli (nr 1, w pierzei północnej) powstał w XV w. jako rezydencja kardynała Bessarione. Później mieszkał tu Andrea Memmo (ponoć gościł przyjaciela Giacomo Casanovę). Ma portyk z trzema łukami i freskiem *Zwiastowanie* z XVI w. Z okien tego pałacu w połowie XVIII w. Canaletto wykonał panoramiczny widok, używając camery obscury. Od 1998 r. mieści się tu **Museo del precinema** – muzeum poświęcone historii prekinematografii (prywatna kolekcja Laury Minici Zotti).

W **Palazzo Sartori-Morassutti** (nr 9, dawniej Vendramin-Calergi) w 1866 r. goszczono króla Wiktora Emanuela II.

Palazzo Sacerdoti (na rogu przy via Beato Luca Belludi 3) powstał w 1922 r. na miejscu dawnego Kościoła Santa Maria di Betlemme. Zaprojektował go Augusto Berlese. Jest eklektyczny – z elementami secesji, stylu neoromańskiego, neobizantyjskiego i art déco. Na fasadzie od strony placu znajduje się polichromia przedstawiająca Madonnę z Dzieciątkiem.

Fot. Krzysztof Pol

Z lewej Palazzo Angeli (nr 1), z prawej Palazzo Sartori-Morassutti (nr 9, dawniej Palazzo Vendramin-Calergi)

Casa Brunetta (nr 29) to dom, który w 1962 r. przebudował architekt Giulio Brunetta, ale zachował dawny wygląd zewnętrzny.

Z lewej Palazzo Sacerdoti, z prawej pierzeja wschodnia, budynki z prostymi fasadami

Elewacja Palazzo Sacerdoti od strony placu, polichromie z motywami roślinnymi, herbami, Matką Boską z Dzieciątkiem

Fot. Jolanta Pol

Fot. Jolanta Pol

Podcienie od via Beato Luca Belludi

Casa degli Armeni (Palazzo Tonzig, nr 41–44) to budynek ze wschodniej strony placu, wzniesiony w miejscu stodoły, w której nocowały zwierzęta przywożone na targi. Był tu też szpital, potem mieściła się szkoła dla położnych, w latach 1778–1792 siedzibę miał teatr (Teatro del Recinto, Teatro Vacca). W połowie XIX w. zamieszkał tu hrabia Edoardo Aganoor, pochodzący z zamożnej rodziny o ormiańskich korzeniach. W tym domu urodziła się najmłodsza z 5 córek, poetka Vittoria Aganoor (1855–1910). W 1922 r. część budynku kupił Antonio Giuseppe Tonzig (jego syn Sergio był dyrektorem Ogrodu Botanicznego w Padwie).

Fot. Jolanta Pol

Most wschodni, pierzeja wschodnia placu, Casa degli Armeni

W pierzei południowej zachowała się z początku XX w. duża brama (nawiązująca do neoklasycyzmu) dawnego targu bydła – **Foro Boario** (pod nr 71). Na rogu z Corso Vittorio Emanuele stoi okazały **Palazzo Grimani** (Palazzo Verson, nr 80–81), budowany od 1561 r. dla rodziny Grimani. Prace zakończono w latach 1621–1630. W 1671 r. architekt Mattia de Rossi rozbudował ten pałac, potrojono jego długość i fasada ma 87 m długości.

Fot. Krzysztof Pol   *Brama dawnego targu bydła (Foro Boario)*

Foro Boario z lat 1913–1914 stoi na miejscu klasztoru benedyktynek (prawdopodobnie była tu też rzymska nekropolia).

Oprócz targu w budynku mieściły się m.in. służby weterynaryjne, bank, biura telegraficzne.

Przy pojekcie pracował inżynier Alessandro Peretti. Centralny łuk fasady flankują dwie pary kolumn podtrzymujących fronton z płaskorzeźbą przedstawiającą scenę z targu, dzieło wykonał Antonio Pennello z Padwy.

Obok Palazzo Grimani stoi **Palazzo Zacco al Prà** (na rogu z via Alberto Cavalletto, z zachodniej strony placu, nr 82) – z dużym portykiem, balkonem, herbem rodziny Zacco i attyką. Pałac został zbudowany w latach 1555–1557 według projektu Andrei Moroniego. Była tu m.in. szkoła dla studentów ormiańskich. Od 1904 r. jest własnością państwa, od 1954 r. mieści się klub oficerski. Pod nr 88 znajduje się **Palazzo Duodo** (siedziba karabinierów).

Loggia Amulea (nr 99) jest z lat 1859–1861, neogotycka, nawiązuje do budowli weneckich. Ma dwie kondygnacje i podwójną loggię, dekoracje terakotowe. Prace budowlane nadzorował inżynier Eugenio Maestri. Od początku XX w. mieściły się tu m.in. siedziba straży pożarnej (do 1989) i urzędy miejskie. Nazwa stąd, że stoi w miejscu Collegio Amuleo z 1608 r. (szkoła z internatem ufundowana przez kardynała Antonia Da Mule, zwanego Amuleo, zniszczona przez pożar w 1821).

Loggia Amulea jest z cegły i kamienia Costozza, filary są z marmuru. Posągi Dantego i Giotto wykonał Vincenzo Vela w 1865 r.

Loggia Amulea (pierzeja zachodnia placu), z lewej posąg Antenora, według legendy założyciela Padwy

Posąg Dantego

Posąg Giotto

Fot. Jolanta Pol